

fälle att närmare taga kännedom om examinandens musikaliska kunskaper i allmänhet. Det verkar ganska beklämmande, att den musikaliska allmänbildningen hos flertalet av dessa blivande organister är så låg, om det nu överhuvud taget finns någon. Och dessa skola en gång vara en församlings musikaliska fostrare! Här är en mycket stor och betydelsefull uppgift för dem, som utbilda elever med tanke på organistexamen. Ägna inte all undervisning åt det rent tekniska! Försök tyda kursplanen så som den är tänkt: inte endast en anvisning för hur man skall erhålla vissa betyg utan en vägledning att nå kunskaper och färdighet. Lär eleven först och främst förstå den uppgift, vartill han utbildar sig. Lär honom förstå, vad han spelar och sjunger, vare sig det är en koral, en sonat eller en fuga. Försök få honom att inse, att det inte räcker med att kunna spela en viss komposition för ett visst betyg, om han vill bli en god kantor och organist. Lär honom *studera!* Det är visserligen den lägre organistexamen det gäller, men även för denna fordras studier och kunskaper.

En examinator får också göra många uppmuntrande erfarenheter. De ungdomar, som komma till examen äro i flesta fall mycket intresserade och vetgiriga. Materialet är också övervägande gott. De känna ofta med sig bristerna i musikalisk allmänbildning och utbildning. »Vad skall jag kunna lära mig detta», frågas det ofta. Var finns lämplig litteratur? Här är en brist, som måste avhjälpas. Små, kortfattade handböcker på några tiotal sidor borde utarbetas, lämpliga som vägledning för organistelever. Exempelvis i några av följande ämnen: 1. Kyrkomusikhistoria. 2. Orgelns byggnad och vård. (Hennerbergs lärobok är för stor och ej lämplig på detta stadium.) 3. Liturgiik och gudstjänststritual. 4. Om preludiering och modulation jämte anvisning på för gudstjänstspelet lämplig orgellitteratur. 5. Den gregorianska och protestantiska koralen. 6. Tonbildning och röstvård.

Josef Hedar.

Den XIII internat. konsthistoriska kongressen

hölls i Stockholm den 4—7 sept. Arbetet var uppdelat i tolv sektioner. Den första sektionen behandlade den primitiva kristna konstens ställning till klassisk och orientalisk. Här talade prof. De Wald Princeton, U. S. A. om grekiska och latinska psaltarminiatyrer, ett jämförande och tidsbestämmande föredrag. Prof. A. Boëthius, chef för svenska institutionen i Rom, påvisade, att det moderna italienska huset har sitt ursprung i kejsartidens arkitektur. Stort intresse väckte prof. E. Wrangels föredrag om den kristna kon-

stens vägar. Därvid framhölls slavernas, speciellt Polens betydelse för den kyrkliga arkitekturen i Norden. Strzygowskis teser synes alltmera få vika för en jämförande motivforskning. Dansken, dr. Dyggve, som själv företagit utgrävningar i Dalmatien, påvisade detta lands betydelse för kyrkokonstens utveckling, och hävdade syriskt inflytande redan så tidigt som 300 e. Kr. Ett uppslagsgivande föredrag hölls av prof. E. Lambert, Frankrike, om Spaniens muhammedanska och kristna konst under medeltiden. De båda

konstarna ha stått i livlig relation till varandra från det 8:de till det 15:de seklet. Prof. Andræ, Berlin, framhöll tvärsäkert Mesopotamiens betydelse för kyrkostilar- nas utveckling. Alltmer klarna linjerna från suméerna som påverkat Babylon, Assyrien och Iran. Här, menade prof., står kyrkokonstens vagga, här har arkitekturen, så som den lever ännu i denna dag, sin hemort. I en efterföljande dis- kussion framhölls faran i att alltför myc- ket betona symboliken — såsom de två kyrkotornen placering vid huvudingången betecknar två änglars vakt m. m. Man läser in i arkitekturen mera än vad som ursprungligen därmed menats.

Sektion tre behandlade den medeltida konsten utom Italien. Flera forskare häv- dade konstgeografiens betydelse. En upp- gift föreligger nu att sammanföra olika stilarter till större enheter, provinser, såsom det »nordiska blockets konst»: ett uttryck av vår egen framstående forskare, prof. J. Roosval, som var kongressens president och ledande själ. Bland de många utställningarna intog den ryska ikonutställningen ett framstående rum. Dessa ikoner hava skänkts av konsul

Aschberg till svenska staten, och komma att få en stor betydelse för utforskningen av detta relativt nya område. En verklig andaktsstund var här prof. H. Kjellins föredrag och demonstration. Han betona- de denna konsts enkla och naturliga me- del att bringa det gudomliga närmare människan. Enastående i konsten — upp- lystes — är den höghet och renhet var- med äktenskapet behandlas. Med sorg i hjärtat måste man tänka på vad det ryska folket förlorat med denna konstsamling. Kongressens höjdpunkt var mottagningen på Kungl. Slottet där kronprinsen och prins Eugén voro festens medelpunkt.

Dagarna voro arbetsamma men mycket givande. De gävo ett tvärsnitt av konst- forskningens nuvarande läge. Kyrkans be- tydelse för konsten betonades oupphörli- gen. Till Herrens ära, där ha vi mottot för all kristen konst i både arkitektur, skulptur och måleri. Har icke konsten nå- got att säga teologien? Biskop Aulén har betonat triumfkrucifixens betydelse som uttryck för olika tidens försoningstankar. Konsten är icke religion men ett uttryck för religion. Kristen konst är ett uttryck för kristen tro.

Paul R. Söderlind.

Recensioner.

För orgel.

Ivar Widéen: Koralfantasi över »Eja mitt hjärta, hur innerlig är fröjden», för orgel eller harmonium. Komposi- törens förlag, Skara.

Detta i ädel orgelstil skrivna, blida och lättfattliga verk rekommenderas såsom va- rande synnerligen lämplig postludie- och orgelandaktsmusik. Lätt att utföra, även på mindre instrument. A. R.

Hugo Distler: Orgelpartita »Nun komm der Heiden Heiland», op. 8 nr 1. Bärenreiter, Ausgabe 637.

Den »nya saklighetens» musik skulle kanske kunna indelas i 2 grupper: den,

som inger hopp och väcker glädje över att den musikalska uppfinningen ännu ej är slut, samt den, som, bland andra tecken, varslar om västerlandets under- gång. Föreliggande verk hör till den första gruppen. Även den mest motsträ- vige måste fångslas av denna egenartade musik, på en gång arkaiserande och ultra- modern. Efter en choralsats (av 1500- talsmästaren Resinarius) följa 7 variatio- ner samt en chaconne; en toccata inleder och avslutar verket. Allt vittnar om ton- sättarens kontrapunktiska mästareshet och sinne för utpräglad rytm. Vi motse med spänt intresse flera verk för orgel av denne mästare. A. R.